

ZMAGA KORPORACIJ V BOJU ZA "OPEN SHOP"

BREZ MOČNEGA DELAVSKEGA GIBANJA NE BO KONCA KRIZE

Johnsonovo tolmačenje klavzule o pravici delavcev za kolektivna pogajanja.—Čezdalje več stavk

VELIKE korporacije, katere kontrolirajo vsa temeljna industrija te dežele, so proti določbam v kodeksih, ki bi delavcem dajale pravico organiziranja v svobodnih unijah. Ne katere družbe so pripravljene dovoliti "kompanijske unije", ostale pa so sploh proti vsaki organizaciji delavcev. Magnatije so bili pozvani k predsedniku Rooseveltu in administratorju nire Johnsonu, ki sta jih urgirala, da je skrajni čas, da tudi oni pridejo v vrsto. Odgovarjali so, da le pod pogojem, ako jim vlada prizna pravico, da lahko obratujejo svoja podjetja brez kakršnegakoli umešavanja od strani unij. Vlada tega seveda ni mogla storiti, pač pa je administrator Hugh Johnson raztolmačil, kaj pomeni klavzula v zakonu za ekonomsko obnovo te dežele, v kateri je rečeno, da imajo delavci pravico kolektivnega pogajanja.

S svojim pojasnjevanjem pa ni zadovoljil ne unij in ne kompanij. On sicer pravi, da nima nikake pravice tolmačiti zakone, kajti to je stvar sodišča. Poudaril je, da je zakon jasen in ga je treba izpolnjevati tako, kot je napisan. Zato ne more dovoliti nobeni kompaniji, da bi dala v svoj pravilnik določbo o "odprti delavnici", niti ne, da se morajo delavci organizirati, in da naj se kompanije pogajajo le z zastopniki unije. Vse to torej iz pravilnika odpade, kar v praksi pomeni, da ostane kar se odnosi med delavci in delodajalci tiče tako kot dosedaj.

Kompanije v avtni industriji, v jeklarski in v drugih, bodo vztrajale pri svoji "odprti delavnici", delavci pa se bodo morali pač organizirati brez vladne pomoči, ker drugače ne bodo dobili pravic. Kako malo se je zanašati na obljube kompanij in vlade, potrjujejo stavke, ki se vrše v raznih mestih Zed. držav. Dasi so družbe podpisale zaobljubo in dobile "plavega ptiča" v znak, da se ravnajo po novih določbah, so ohranile v svojih tovarnah in trgovinah večino stari sistem. Ene so delavce še bolj pognale, druge so jim znižale plačo, in marsikatera je razpodelila vsled skrajšanja ur delavnik tako, da je za delavce zdaj bolj neugodno kakor poprej. Raditega so delavci v nešteto delavnicah pustili delo v znak protesta, ne da bi se kje organizirali.

Premogariji v Penni, ki so na apel predsednika Roosevelta prenehali s stavko, so najbrž ukanjeni, ker kompanije ne mislijo izvesti svojih obljub. Ne katere velike premogovniške družbe vztrajajo pri zahtevi za odprto delavnico, ker so nasprotno tudi takim konservativcem, kot je John L. Lewis, predsednik UMW. Zastopniki teh kompanij trdijo, da je obrat v njihovih rokah stvar kompanije, pa nikogar drugega. Nobena zunanja organizacija ne bi smela imeti pravice ukazovati, kakšni naj bodo pogoji in razmere pri delu.

Najvzornjšo borbo proti izkoriščanju vodijo unije oblačilnih delavcev. V New Yorku

in več drugih mestih so izvojevali že precejšnje zmage.

Delavci vseh industrij pristopajo trumoma v unije. Spoznali so, da jim zakon ne bo pomagal, če ne bodo imeli za sabo močne organizacije. Kompanije, katere še vedno verjamejo v "stari deal", pa ponekod odslave vsakega, ki količ kaj poagitira za unije. Seveda ne povedo pravi vzrok odslovitve, da se ne zamerijo zakonu, ki to prepoveduje.

Ako se bo sedanji proces organiziranja v unije nadaljeval, postanejo do prihodnje zime v mnogih obratih sila, s katero bodo morali mogotci računati — hočeš nočeš. Tega se boje, zato jih hočejo preprečiti s svojim vplivom in bojem. Delavci pa naj se iz tega uče, da le organizacija šteje. Brez nje ne bodo dosegli ničesar.

Napredek socialistične stranke na Španskem

Koncem leta 1932 je imela španska socialistična stranka 73.857 članov, ali trikrat več kot v času proklamiranja republike. Koncem druge polovice tega leta jih je štela že 81.777.

Res velik poset

Socialističnega piknika v New Yorku se je letos udeležilo nad 30.000 ljudi, in v Milwaukeeju okrog 75.000.

Važno vprašanje

Ako ste prejeli obvestilo, da je vam naročnina potekla, ali ste jo že obnovili?

KAJ JE LEGITIMNI BUSINESS?

Čikaški župan demokrat Edward J. Kelly je plačal v poslednjih letih zvezni vladni okrog \$60.000 premalo dohodninskega davka. Ko je prišla sleparija na dan, je moral s kaznijo vred doplačati \$110.000 davka, kar je za takega političnega uradnika izredno visoka vsota. Vsi čikaški kapitalistični listi so molčali o tej županovi "prevaranci" in njegovih visokih "dohodkih", dokler se ni zameril Hearstovim dnevnikom, ki sta škandal objavila ter začela z gonjo proti Kellyju. Slednji je na to priobčil izjave, da ni mislil s premalo plačanim davkom "nič slabega", visokih dohodkov pa je bil poslednja leta deležen zato, ker je imel "srečo" v biznisu. V kakšnem "biznisu"? In na to vprašanje odgovarja, da so bile vse njegove finančne transakcije "legitimne". Zdrava pamet pa pove človeku, da se visokim do-

ZA "OBRAMBO AMERIŠKIH KORISTI"

Na sliki je oddelek šeste brigade ameriških vojakov, ki tabore v Quantinco, Va. V času zadnjega preobrata na Kubi je bila omenjena brigada določena, da potuje na Kubo, kjer bi "protektirala življenja in interese Amerikancev", ako bi bilo treba. Poslani sta bili na Kubo dve ameriški vojni ladji, toča ker "ameriški interesi" niso bili v nevarnosti, ampak vojaki niso izkrcali. Vendar pa so pripravljene, da lahko vsak čas "posredujejo", ako domača oblast ne bo vstanju obvladati situacije.

RAZPRAVE IN SKLEPI MED. SOC. KONGRESA V PARIZU

Mednarodnega socialističnega kongresa dne 21. avg. v Parizu se je udeležilo 145 delegatov iz tridesetih držav iz vseh krajev sveta. 36 socialističnih strank je bilo zastopanih. Internacionala delavskih unij je imela šest bratskih delegatov, mednarodno socialistično mladinsko gibanje 6, in presidium ženskega odbora, ki vodi delo socialističnih ženskih organizacij, je imel 6 zastopnic. Predsedoval je Emile Vandervelde, ki je za svoj ogledni govor žel burno odobravanje. "Kljub vsem udarcem, internacionala živi!" je konstatiral.

Prvih par dni kongresa je bila glavna točka razprav Nemčija in vzroki, ki so pomagali k zmagi fašizma. Med najhujšimi kritiki nemške socialne demokracije je bil ruski socialist Rafael Abramovič, član eksekutive soc. internacionale. Tudi mnogo drugih delegatov je obsojal hibe v taktiki nemških socialistov. Vsem tem so odgovarjali nemški delegati, med njimi Otto Wells, Rudolf

Hilferding, Rudolf Breitscheid in Siegfried Aufhäuser. Tolmačili so razvoj Nemčije od revolucije l. 1918, ki je vrgla kajzerja, do danes. Wells je priznal, da je stranka storila mnogo napak, "toda kritiki pozabljajo vzeti v obzir okoliščine, v katerih smo delali," je tolmačil. "Čemu nismo proglasili l. 1918 popolno socialistično revolucijo?" Na to svoje vprašanje je razlagal, da so zavezniški postopali v tistih časih z Nemčijo na najbrutalnejše načine in jo poniževali. Armade zaveznikov so obkoljevale Nemčijo in bile so tudi na njenem ozemlju še dolgo po sklenjenem miru in sprejetju versailške pogodbe. "Če bi bili zavezniški človeški z našo mlado republiko, bi izšlo vse drugače," je konstatiral. Slikal je, kako se je morala nemška socialna demokracija boriti na treh frontah hkrati, namreč proti brutalnemu povojnemu imperializmu zaveznikov, dalje s komunisti in fašisti. Ta borba se je nadaljevala petnajst let neprestano. Delegatoma je prikladal v spomin Kappovo kontrarevolucijo l. 1920, in generalno stavko proti nji, ki jo je uspešno izvedla socialna demokracija ter potlačila takratne napore reakcije za uspostavitve starega režima. Govoril je o katastrofalnih posledicah inflacije, v katerih je srednji razred popolnoma obubožal, milijone delavcev pa je bilo vrženih v brezposelnost. Na kongresu internacionala pred 10. leti v Hamburgu sem izjavil," je dejal Wells, "da sta francoski militarizem in komunizem Moskve glavna zaveznika nemške reakcije."

"Ko je nastala resna nevarnost, da zmaga Hitler za predsednika Nemčije že ko je prvič kandidiral, so komunisti s svojo nerazodno taktiko primorali socialiste glasovati za Hindenburga, da bi odvrnili katastrofo, ki je končno vaeeno prišla. Mi smo bili gnani v grozovitih okoliščinah; ljudje pa, ki teh okoliščin ne poznajo, nas zdaj brezobzirno kritizirajo. Mi smo delovali ves čas kot internacionalci. V krizi smo se od-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Soc. internacionala v borbi s fašizmom

PLAZ nacionalistične reakcije, zapopadene v fašizmu, ki divja v povojni dobi po svetu, je zadal delavskemu gibanju, posebno v Nemčiji in Italiji, težke udarce. Nemčija, ki je imela največjo socialistično stranko, in izven ruske tudi največjo komunistično stranko na svetu, je danes popolnoma v kleščah fašizma. Celo za utihotapljanje in razdajanje socialističnih in komunističnih letakov je določena smrtna kazen. Vsa ogromna stavba delavskih organizacij in ustanov v Nemčiji, ki ni imela nikjer primere, je zrušena. In medtem ko se nemški fašizem peni v sadističnih orgijah, vstaja nevarnost fašizma tudi v drugih deželah. Namesto mednarodnega sodelovanja ter sporazumov prihaja fanatični nacionalizem, ki ograjuje dežele, ljudstva pa ščuje v vojno in neti narodnostna sovraštva.

Socialistične stranke so vsled tega primorane, da prouče svojo taktiko, strategijo in stare teorije v luči sedanjih dogodkov in razvoja. Treba je večje, edinstvene, mednarodno zasnovane akcije, da se svet obvaruje pred splošno fašistično zmago. Vsled tega je odbor delavske socialistične internacionalne sklical v Parizu izredno konferenco pripadajočih ji strank in unij, ki se je vršila od 21. do 26. avgusta.

Odbor je dejal v svojem pozivu, da bo ta konferenca najvažnejša po ustanovitvi prve internacionalne. Delegatje iz vseh dežel so se zbrali v dobi, ko so delavsko gibanje zadele največje izgube. V rojstni deželi Karla Marxa je zavladovala fanatično nacionalistična sila, ki je proglasila maščevanje za nedovoljen nauk, s pristaši socialistične in komunistične stranke pa postopa veliko hujše kakor z največjimi zločinci. Na rojstno hišo Karla Marxa je fašistična oblast razobesila fašistični prapor s Hitlerjevo svastiko. Vsled novih dogodkov, poloma kapitalizma in neukročene militaristične tekme so nastala v krogih mednarodno mislečega delavstva nesoglasja glede načina mednarodno zasnovanega odpora, in mnoge je navedel obup nad bodočnostjo.

Kapitalistični tisk po vsem svetu se je razveselil ob prorokovanju propadanja socialističnega gibanja. Toda poročilo odbora delavske soc. internacionalne v ničemer ne potrjuje nade onih, ki se radujejo ob misli, da je mednarodnemu delavskemu gibanju zadan smrtni udarec. Odbor je odločno proti vsem v delavskem gibanju, ki so v svojem razočaranju postali defitisti in so izgubili voljo za nadaljevanje borbe in vero v končno zmago delavskega razreda.

Naravno, da so bile razprave na kongresu v takih okoliščinah ne samo žive, nego svetovno važne. In neglede, kako kapitalistični svet želi, da se bi socialistično gibanje sesulo, so morali žurnalisti, ki branijo sedanji red, na koncu zborovanja priznati, da je delavsko gibanje, združeno v delavski socialistični internacionali, izven komunistične stranke v Rusiji največja mednarodna delavska sila.

Zrušenje delavskega gibanja v Nemčiji je za internacionalo ogromna izguba. Otto Wells je na kongresu dejal, da je le začasna; on je uverjen, da se Hitler ne bo vzdržal. Padel bo v revoluciji, iz katere pride Nemčija prvič kot resnična republika. Toda poleg temnih beleži socialistično gibanje kljub fašistični poplavi tudi solne strani. Pri zadnjih volitvah na Finskem so socialisti napredovali s 66 na 78 mandatov in ob enem so porazili Lapuavo fašistično stranko. Socialisti v Španiji so svojo organizirano silo potrojili. Socialistične stranke so razen v Nemčiji, Italiji in Rusiji faktor v vseh deželah.

Na kongresu v Parizu so se pojavile razlike v mišljenjih z ozirom na metode, ki naj se jih oprime mednarodno delavstvo v tej dobi, toda vsa delegacija je bila enotna v volji, da je treba vse sile vpreči v vojno proti fašistični reakciji.

Upanje človeštva je v socializmu. Socializem ni na svoji vrednosti ničesar izgubil, četudi ima delavsko gibanje kot tako v borbah poslednjih let obšutne izgube. Resnica ostane, da kapitalizem ni več; razvija se proti svojemu koncu, kakor je določeno v ekonomskih zakonih. In to, kar ga bo nasledilo, bo socializem. Pot do njega ni ravna in ne kratka. Kongres v Parizu poziva proletarijat k vztrajnosti, ki je zdaj baš najbolj potrebna.

Boj med Avstrijo in Nemčijo

Značilen je politični, diplomatski in ekonomski boj, ki traja med Avstrijo in Nemčijo od kar ima slednja fašistično vlado. Hitler je bil uverjen, da bo takoj po zmagi fašizma v rajhu zavel fašistični val tudi v Avstriji, in da tako Avstrija avtomatično postane del "tretjega cesarstva". Dasi je fašistično gibanje v Avstriji močno, se Hitlerjevi računi niso uresničili. Nemški fašisti so sicer poslali svoje agente na Dunaj in v druga avstrijska mesta, prebivalstvo Avstrije se aeroplani nemških fašistov "bombardirali" s propagando v prilog pridruženja Nemčiji, toda mali nemški klerikalni kancelar Dollfuss je fašistične napore odbijal, in v tem je imel nepovabljen pomoč avstrijskih socialistov, ki sicer nečesto sedanje avstrijske vlade, ampak če je že treba izbi- rati, je za delavstvo vendarle veliko bolj vzdržljiva kakor pa bi bil Hitlerjev teror, ki bi v Avstriji divjal v slučaju zmag- e še celo bolj kakor v Nem- čiji.

Pritisk nemškega fašizma za aneksijo Avstrije je bil tolikšen, da bi mu Avstrija podle- gla, če ne bi bile Hitlerjevi val- ljivosti stopile na prste Anglija in Francija, od zadaj pa je po- žugala s prstom tudi Italija, ker noče, da bi Hitler z anek- sijo Avstrije pomaknil svoje meje do italijanske fašistične krajine.

Anschluss ali združenje Av- strije z Nemčijo ima zaveznike ne samo v Hitlerju ampak tudi v ekonomskih vzrokih. Avstri- ja, taka kot je danes, je go- spodarsko nemogoča, zato jo ves čas podpirajo s posojili Anglija, Francija in tudi neka- tere druge dežele z odobre- njem lige narodov. Pa tudi politično ne more imeti vpliva, ker je zajeta med drugimi de- želami, med tem ko bi v slu- čaju združenja z Nemčijo po- menil ta košček Evrope ogrom- no in Nemčija bi postala po prebivalstvu, teritoriju in stra- tegični važnosti toliko jačša. S časoma se bi razvila v velesilo, ki bi dominirala Evropo. Tega čiji.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

AKO BODO AGITATORJI

sledili pozivu Antona Jankoviča, ki je v tej številki, in Frances Zakovikove, kateri je bil objavljen prošli teden na 3. strani,

bo Proletarec
kmalu povečan!

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze
ABONEMANTI v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
 za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
 Inzenstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiisi in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
 poznejše do ponedeljka popoldne za priobčitev
 v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc.
 Established 1906.

Editor ..... Frank Zaitz
 Business Manager ..... Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
 Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
 \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
 Telephone: Rockwell 2864.

546

Zavajanje z imeni

Nekoč so bile stranke z radikalnimi imeni prepovedane. Njih člani so vladę preganjali. Mnogo je bilo obsojenih v ječah in stotine so jih pobili brez vsakega sodnega procesa.

Danes pa kapitalistični krogi sami ustanavljajo stranke z radikalnimi imeni. Nemški kapitalisti so financirali Hitlerjevo gibanje, katero nosi naslov "narodna socialistična stranka". Razne burževske stranke v Franciji so odete z radikalnimi imeni. Nova stranka jugoslovanske vlade, ki je bila ustanovljena pred letom, se imenuje "Jugoslovanska radikalna delavska-kmečka demokracija".

Pomislite: Jugoslovanska RADIKALNA delavska-kmečka DEMOKRACIJA. Vsaka beseda v tem nazivu je zavajalna in slepilna, kajti stranka jugoslovanske vlade ni ne radikalna, ne demokratska, ne delavska in ne kmečka.

Za slepilo je bila ustanovljena tudi "Jugoslovanska narodna stranka", že dlje časa pa ustanavljajo razni malomeščani tudi "Jugoslovanska radikalno socialistično stranko". Očlovek, ki ne pozna razmer, bi mislil, da kujejo to stranko socialisti, toda med njimi ni niti enega, ki bi bil socialist, nego sami meščanski politiki. S tem imenom nameravajo loviti pristaje med nepoučenimi delavci in kmeti.

Tudi socialisti v Jugoslaviji že dolgo razpravljajo, da-li bi bilo umestno njih prejšnjo stranko obnoviti, in pod kakšnim imenom. Glasovi so zelo razdrojeni, ker smejo nove stranke v Jugoslaviji biti le toliko "radikalne" kolikor dovoli vlada. Vrhutega so vse križem vezane z zakoni in omejitvami, da o svobodnem političnem življenju ni niti govora. Kljub temu so mnogi sodrugi za obnovo stranke. Nadejajo se, da ako postane močna, bo s pomočjo unij v stanju kmalu izvojevati olajšave v zakonih, ki omejujejo svobodo izražanja, tiska, zborovanja in govora. Glede imena pa večina predlaga, da naj se bi obnovljena socialistična stranka imenovala enostavno le "Delavska stranka". Na ta način bi se ločila od zavajalnih po imenu radikalnih strank. Tudi v Franciji se socialistična stranka imenuje samo "socialistična stranka", med tem ko se Herriotova, katere ni ne socialistična, in ne v internacionali, naziva za "Radikalno socialistično stranko".

Tako se z imeni zavaja v malem in velikem. Tudi med Slovenci v Ameriki je vse polno "delavskih" društev z radikalno zvenečimi imeni, po svojem delovanju pa so protidelavska. Vsi slovenski listi so "delavski" in vsi zastopajo "delavske interese". In čim manj so taki listi ali posamezniki, ki jih urejujejo, delavski, tembolj kriče, da jim je delavec vse, zraven pa na vse pretege blatijo prave socialiste in smešijo vse zavedne delavce. Taka taktika je z zavajalci popolnoma v skladu. Od pametnih delavcev pa se pričakuje, da se uče spoznavati razliko med radikalnimi imeni in nazivi ter med radikalizmom, kakršen je zapopaden v resničnem delavskem gibanju.

"Fašistične" metode

Mnogi primerjajo Rooseveltov ekonomski program Mussolinijevemu in pravijo, da ga predsednik te republike kopira. Drugi trde, da to, kar izvaja Rooseveltova administracija, ni fašizem, nego program in taktika, ki je prikladna temperamentu in tradicijam ameriškega naroda.

Je res, da Rooseveltova ekonomska politika ni še fašizem Mussolinijeve sorte, toda res je tudi, da mu pripravlja tla. Ako se namreč Rooseveltov program ponesreči, sledi sedanji "prostovoljnost" in "kooperaciji" diktatura Mussolinijevega in Hitlerjevega kova. Ze zdaj je zahteva, da se prepove delavcem stavkati, ogromna. In v kongresu kot v vladi so kapitalisti prav tako v premoči kakor so bili pod vladjo predsednika Hoovera.

Ljudje, ki se le ustijo, namesto da bi mislili, so dobra opora sistemu in razmeram kakršne so.

KDO BO ZANJE KAJ STORIL?

Ali se bo "new deal" spomnil tudi služkinji, ki delajo od jutra do poznega večera, večinoma prav vsak dan v tednu, za plačo od \$2 do \$5 na teden? Nekatere gospe so v tej krizi iskale služkinje, ki bi bile pripravljene delati le za hrano in ponošeno obleko. "Milostljiva gospa" na tej sliki plačuje svoji služkinji tri dolarje na teden in ji pravi, da ne bi nikjer druge dobila toliko. Smatra naj se torej za "srečno".

RAZPRAVE IN SKLEPI MED. SOC. KONGRESA V PARIZU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tujili srednjim slojem, ker nismo hoteli ogroziti mednarodnega delavskega karakterja naše stranke, in tako je dobil te jake srednje sloje potem Hitler s pomočjo komunistov, ki so se oboji borili proti nam do konca z največjo energijo. Se celo zdaj napadajo komunisti v Nemčiji naše junaške sode, zato ker mislijo, da bo katastrofi hitlerizma sledila diktatura komunistov." Nato je Wels tolmačil nezadovoljstvo, ki narašča med nemškim delavstvom proti Hitlerju, in ti milijoni se bodo enega dneva dvignili polni maščevalnega duha, in tedaj vstane nova Nemčija.

Za bojkotiranje nemških izdelkov so govorili Vandervelde, zastopniki unij, delegati angleške delavske stranke in mnogi drugi. Bojkotiranje je že v teku in nemška industrija je vsled tega utrpela v prešlih par mesecih na mednarodnem trgu ogromne izgube.

Tajnik socialistične internacionale Friedrich Adler je dejal v svojem poročilu, da je bila nemška socialna demokracija preobložena z brigo o dnevnih problemih, pa je tako zanemarila zgraditev splošne taktike, ki bi odgovarjala potrebam take stranke. Adler je grajal tudi one, ki mislijo, da je demokracija zastarana in je je konec. Za demokracijo in svobodo se bo ljudstvo borilo in se bori. Nikjer mu ne bo trajno odvzeta. Dolžnost socialistov je, da v demokratskih deželah protektirajo civilne svobodščine ljudstva, kjer pa so odvzete, naj se poslužujejo

taktiki za pobijanje fašizma revolucionarnih metod.

Demokracija v Nemčiji je bila zrušena vsled raznih vzrokov. Največja njena sovražnica sta bila organizirano komunistično gibanje in fašizem, in ta siloviti pritisk je strli tudi socialno demokracijo, pravi Adler. "Moskva bo morala zapopasti razliko med borbo v deželah, kjer je še demokracija, in v fašističnih. Moskva tolmači, da mora iti razvoj skozi stopnjo hitlerizma, predno bo socializem mogoč, in toliko časa, dokler Moskva ostane pri tem mnenju, je sodelovanje med nami in njimi nemogoče. Več poti je, ki vodijo v socializem, toda končni cilj bo v stanju doseči le združeni delavski razred," je rekel Adler.

Pietre Nenni je v svojem govoru zahteval, da se naj pozove odbor komunistične internacionale na skupno konferenco. "Ni se treba bati, da nas bi ogoljufali. Imejmo oči odprte in ne pustimo nikomur, da nas bi ustavljal," je dejal.

Delegat Robert Grimm, bivši komunistični vodja in sedaj navdušen delavec v socialistični internacionali, je v svojem govoru med drugim dejal: "Kadar so pravice delavcev kršene, je treba v borbo, magari proti večini, in če potrebno, z nelegalnimi sredstvi."

Za iskanje sporazuma s komunisti je bil tudi socialistični vodja v Franciji Leo Blum, ki je za svojo resolucijo dobil okrog 50 podpisov. Podpirala ga je večina ameriške delegacije, ki je štela šest članov, njim na čelu bivši sodnik Jacob Panken iz New Yorka, in profesor Maynard Krueger iz Chicaga.

Delegat dr. Hugh Dalton iz Anglije, ki je bil pod Arthur Hendersonom podtajnik za zunanje zadeve, je propagiral bojkot kot najuspešnejše sredstvo za strmoglavljenje Hitlerja. Dejal je, da v Angliji Nemčijo tudi moralno bojkotirajo, in da v tem pomagajo vse stranke. Dalje, da naj socialisti zastavijo ves svoj vpliv, da se Hitlerjev režim pozove na odgovornost pred tribunal lige narodov.

Ameriška delegata Panken in Krueger sta tolmačila ameriški "new deal" in "niro", ki si jo mnogi sodrugi v Evropi napačno predstavljajo.

Francoz Blum je v svojem govoru branil demokracijo, toda je izjavil, da je resnična politična demokracija nemogoča brez ekonomske demokracije, zato je demokracija burževske le stopnica, ki nam lahko služi kot sredstvo k cilju.

V svojem drugem govoru je Blum grajal one, ki napadajo nemške socialiste. "Zdaj ni čas napadanja, zdaj jim je treba pomoči in vzpodbude," je klical zastopnikom svetovnega proletarijata.

Dalje je izvajal, da je proti pogajanjam za skupne akcije s komunističnimi strankami v posameznih deželah, pač pa je za sporazum s komunistično internacionalo, ki naj potem velja za vse socialistične in komunistične stranke v vseh deželah enake.

Winter iz Češkoslovaške je dejal, da se je burževizma in drugi nasprotniki socialistov veselila prezgodaj. "Socialistično gibanje ni sesuto, kar dokazuje ta kongres in volja za borbo, ki je prežela socialistični proletarijat."

Kapitalistični tisk v Zed, država je o kongresu zelo neresnično in tendenčno poročal, ker mu je veliko na tem, da socialistično gibanje diskreditira. Je namreč v strahu, da tudi Zed, države dobe socialistično stranko, ki ne bo le šibka propagandistična skupina, ampak faktor v življenju dežele.

O manifestu na proletarijat in drugih sklepih tega zgodovinsko važnega kongresa bo poročano v prihodnjih izdajah.

Konvencija Zapadne slovenske zveze

V ponedeljek 21. avgusta je bila v Pueblu, Colo., otvorjena IX. redna konvencija Zapadne Slovenske Zveze, katere praznike letos tudi 25-letnica obstanka. K temu jubileju se je vršil dan pred pričetkom konvencije banket ob sijajni udeležbi. Govornikov je bilo lepo število. Vsi so poudarjali, da je to edina slovenska organizacija na zapadu, in da zasluži vsa mogoča opora rojakov.

Delegatje zborujejo v dvorani druš. sv. Jožefa KSKJ na Grovu, ki je okičana z zastavami in napisi v pozdrav konvenciji. Zborovanje je otvoril gl. predsednik Anton Kochevar. Udeležilo se ga je 13 glavnih odborov in 23 delegatov, skupaj 36 članov. Za konvenčnega predsednika je bil izvoljen gl. predsednik Anton Kochevar iz Puebla, za podpredsednika G. J. Miroslavich iz Denverja, in za konvenčnega tajnika in zapisničarja J. Germ iz Puebla. Germ ni bil delegat, nego je le član zveze. Vse druge konvenčne odseke je imenoval predsednik.

Poročila gl. odborov so bila precej obširna. Odelek, ki je pregledoval poslovanje gl. odborov, je kritiziral gotove pomanjkljivosti v poslovanju, nekatere investicije, in pa sporne zadeve, ki so zvezo stale precej stotakov. Po pojasnitvah odborov je delegacija izrekla gl. odboru zaupnico.

Ko je prišlo na dnevni red vprašanje določitve časa zborovanja, je eden delegatov argumentiral, da je zdaj v veljavi Rooseveltov new deal, kateri pravi, da naj bo delavnik le šest ur. Ta izvajanja je delegacija vzela z odobravanjem na znanje in predlog za 6 ur zborovanja na dan je dobil veliko večino. Dnevnic so si določili po \$6 na dan, ali kot je nekdo omenil, po dolar na vsako uro zborovanja.

V svojem poročilu je gl. tajnik Yershin omenil, da je predsednik nadzornega odbora Matt Kochevar pustil svojo plačo skladu mladinskega oddelka. Konvencija je to zelo odobraval in predsednik je delegacijo pozval, naj mu v znak zahvale vstane, kar se je zgodilo.

Iz poročil delegatov je bilo razvidno, da je splošna želja članstva, naj se bi assessment znižalo, podpore pa naj bi bile čimvišje.

Ob neki priliki, ko je konvenciji ravno preostajalo še nekaj časa pred zaključkom zborovanja, se je oglašal Leo Jurjevce, delegat iz Chicaga, in vzpodbujal članstvo k agitaciji za pridobivanje mladine v društva. Izjavil je, da bo on dobil v Chicagu do prihodnje konvencije v mladinsko dru-

štvo ZSZ toliko članov, kot jih štejejo vsa koloradska društva skupaj. Temu zagotovilo je sledilo silovito odobravanje, dasi so pozneje, ko se je navdušenje poleglo, nekateri izrekli dvom v Jurjevčovo zagotovilo. Dobiti nad tisoč mladih (ali pa magari starih) članov v eno društvo v Chicagu bo menda tudi za Jurjevca malo naporno delo. Posrečilo pa se mu je spraviti konvencijo v navdušenje in njemu so sledili še drugi, ki so v svojih govorih apelirali, da naj se do prihodnje konvencije dobi toliko novih članov, da jih bo štela pet tisoč vseh skupaj.

Ko so bile za drugi seji prečitane pozdravne brzojavke in pisma, je konvenčni predsednik zborovalce pozval, naj zakličejo trikrat "živijo". Resolucije, ki jih je predložil odelek za resolucije, se počajo z raznimi problemi, ni pa bilo takih, ki bi dali temu zborovanju ali ZSZ delavski značaj.

Med dopisi je bilo prečitano tudi pismo glasila ZSZ "Amerikanskega Slovenca", v katerem se je ponudil v nadaljni najem po istih pogojih, namreč po 6c od člana na mesec, in za to vsoto dobivajo člani list vsak teden. Po mnenju nekaterih niti toliko ni vredno.

Precej razprave je bilo o vprašanju bolniških skladov. V Kanadi ima ZSZ 13 članov, ki pa jemljejo več bolniške podpore nego plačujejoji asementa v bolniški sklad. Konvencija je gl. odboru dala moč, da sme ukiniti članom v Kanadi vsako bolniško podporo, ako se ne poboljšajo, oziroma če "hitreje" ne ozdravijo.

Pueblski delegat John Stonich je predlagal preselitev glavnega urada ZSZ iz Denverja v Pueblu. V razpravi je prevladovala vzruženost in napetost. Pri tajnem glasovanju je bilo oddanih za predlog, da gl. urad ostane v Denverju, 19 glasov, in za selitev v Pueblu 13 glasov.

O nadaljnjem poteku bo poročano v prihodnjih.

Frank Boltezar, poročevalec Proletarca.

Vabilo na izlet čitateljev Proletarca v Chicagu

Chicago, Ill. — Lansko jesen so čitatelji Proletarca v Chicagu priredili svoj prvi izlet in določili, da gre prebitek v tiskovni fond lista. Znašal je precej nad sto dolarjev. Vso aranžmo je vodil tajnik kluba št. 1. P. Bernik s sodelovanjem članov in članic klubov ter naročnikov. Udeleženci so imeli res prijetno zabavo, list pa je bil deležen podpore. Vsled tega uspeha je bilo sklenjeno, da se sličen izlet priredi vsako leto. Imeli ga bomo v nedeljo 17. septembra v Willow Springsu, kamor so na Keglov vrt povabili vsi čitatelji Proletarca in drugo naše občinstvo v Chicagu. Vstopnina je prosta. Igral bo dober orkester.

Naročnike in vse druge prijatelje lista prosimo, da agitirajo za to prireditel. Druge podrobnosti sporočimo pozneje. — Pripravljalni odbor.

Rojakom v Girardu, O.

Klub št. 222 JSZ v Girardu, O., priredi svoj letni piknik v nedeljo 10. sept. v Avon parku. V slučaju slabega vremena se prireditel vrši v spodnjih prostorih Slovenskega doma. Obiščejo nas tudi ameriški sodrugi. Rojaki, pridite na to prireditel! Držimo skupaj, kajti od drugih ne moremo pričakovati rešitve. S tem boste pomagali svoji delavski organizaciji do gmočnih sredstev, ob enem pa boste deležni prijetne zabave. Na svidenje 10. sept. — J. Kosin.

PIKNIK soc. stranke v Chicagu bo v soboto 2 sept. v Pilsen Parku na 26. cesti in Albany Ave.

Kdor ima vstopnice, izdane za piknik 2. julija, so veljavne tudi na tem.

Vstopnice so po 25c.

Kupite jih od članov JSZ, ali pa v uradu Proletarca.

Igre Plesna zabava Govorniki

PRICETEK PIKNIKA OB 4. POPOLDNE.

V SOBOTO 2. SEPTembra Pridite Vsi! Pridite gotovo!

PO COLORADU

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

Ko sem spomladi l. 1907 prišel prvič v Pueblu, so obratovala še tri rudotopilnice, v katerih so delali večinoma Slovenci. Jeklar-na je zaposlovala tisoče ljudi, med katerimi je bilo več sto naših rojakov. To poletje je delalo v nji osem sto oseb, ki so si med seboj delili šhte — na vsakega po nekaj dni na teden.

Slovenska naselbina je manjša kakor nekoč. Grove ob reki Arkansas, kjer je bilo središče slovenskega družabnega življenja, a svojo slovensko cerkvi in dvorano druš. sv. Jožefa KSKJ, je danes miren in tih. Nekoč se je iz salunov in slovenskih "boarding-havzov" razlegalo petje noč za nočjo in tudi po dnevu. Razdraženi valovi narasle reke Arkansas, ki so l. 1921 zalili Pueblu, so dejali tudi po Grovu in napravili rojakom ne samo veliko škodo, nego tudi strahu, kajti voda jih je zalotila zvečer. Povodenj je pridrla nepričakovano. Po tistih tragičnih dneh se je izselilo iz Grova na Bessemer, v Minnequa Heights in v druge višje kraje že mnogo slovenskih družin. Cerkev je še na Grovu, dasi bi jo župnik Ciril Zupan rajše imel na zemljišču, kjer je nekoč stala Eilerjeva rudotopilnica. Tam si je zgradil že šolo, župnišče in cerkveno dvorano. Bržkone bi imeli že tudi novo cerkev, če ne bi kriza prekrizala načrtov. Sicer pa je stara slovenska cerkev Marije pomagaj na Grovu še vedno ena izmed najlepših in največjih katoliških božjih hramov v Pueblu. Njeni letni dohodki do krize so bili blizu trideset tisoč dolarjev. Okrog tri tisoč dolarjev na leto so otroci plačevali samo šolnine. Dolg fare se šteje v desetisočakah in bo še dolgo trl župljane.

Vpliv cerkve in župnika je med rojaki v Pueblu velik. Sega tudi k vodstvu jeklarne. Vpliv župnika pri upravi tovarne ali rudnika pa je slaba stvar za delavce takega prepričanja, ki se z župnikom križa. In ako je človek vrhutega še delaven in naprednih družtev, se izpostavi nevarnosti, da izgubi službo. Colorado Fuel and Iron kompanija se je vsa leta zelo zanimala, kaj počno njeni delavci v svojem prostem času. Kot jeklarne korporacije sploh, se je vedno držala pravila, da je treba agitacijo za unije, al gibanja radikalnih tendenc, zatreti že v kali. To je deloma vzrok, čemu se v Pueblu po vojni ni mogla dobro razviti ter uveljaviti nobena slovenska delavska politična organizacija. Klub Jugoslovanske socialistične zveze je bil sicer obnoven, toda je le živičar in prenehal. Včas, pod vodstvom Chas. Pogorelca, je bil eden najdelavnejših v zvezi, in tudi Proletarec je bil razširjen. Zdaj ima v Pueblu izmed vseh slovenskih listov prvenstvo Amerikanski Slovenec.

Dokler je jeklarna obratovala še s polno paro, so se Pueblčani radi ponašali, da je njihovo mesto "zapani Pittsburgh". Njihova jeklarna je res največja zapadno od Chicaga. Izdelovala je večinoma tračnice za železnice in zalagala z njimi večino prog po zapadu.

Nekdanjo Rojčevu dvorano na Bessemerju ima že več let v najemu druš. Orel SNPJ. V tej, in pa v dvorani druš. sv. Jožefa se vrši večina slovenskih prireditev. Cerkev prireja svoje v šolski dvorani. V Rayju, v gozdu, trideset milj od Puebla, ima pevsko druš. "Prešeren" lepo vilo s prostornimi sobami za male zabave in tudi precej velika plesna dvorana je v nji. Sobe je nam razkazal Dan Predovič, ki živi v Rayju in upravlja tudi "Prešeren" letovišni dom. Dejal mi je, da se bodo morali Slovenci v Pueblu precej pobrigati, ako si hočejo ohraniti "to narodno svetišče". Dolg je namreč velik in dohodki so majhni, zbor sam pa tudi ni dovolj jak, da bi zmagoval vse obveznosti. Rojaki večinoma niso Predovičevih misli in pravijo, da je vila svojina enega društva, ne pa naselbine kot take, torej naselbina moralno ni dolžna prevzeti odgovornost za dolg in ga poravnati. Nekateri so mi izrazili bojazn, da bo ta res lep dom s svojo krasno okolico prešel s časom v posest D. Predoviča. On je društvu prodal posestvo in vodil gradnjo. Če "Prešeren" ne zmaga dolga, bo ob poslopje. V bližini "Prešernovega" doma gradi D. Predovič krasno vilo.

Glavna slovenska ulica na pueblskem Bessemerju, kjer je Rojčeva, zdaj "Orlova" dvorana, nima več nekdanjega življenja. Mnoga poslopja so prazna in nepopravljena. Pakji gospodujejo v njih. Rojčeva trgovina, ki je bila oglašana za največje slovensko trgovsko podjetje na zapadu, je že dolgo prazna. Pred par desetletji so se kupci posebno ob sobotah kar gnetli v nji. Kdor je želel poslati denar v stari kraj, mu je postregla Rojčeva denarna pisarna. Mr. Rojc je bil takrat prominentna, ugledna oseba, toda med Amerikance njegov vpliv ni dosti segal. O g. Rojcu sem čul večkrat tudi tole zgodbo, ne vem pa, če je resnična do pike: Nekoč se je peljal po trotoarju s svojim biciklom. Raba trotoarja za take vožnje pa je bila v Pueblu prepovedana. Zato je policaj Rojca aretirjal. Ta se je razhudil in dejal policajcu: "Don't you know me? Me Mr. Rojc." Nič ni pomagalo in Mr. Rojc je moral s policajem. Sodniku je varuh javnega reda ponovil ves prizor. In sodnik, kateremu ni imponiralo, če se je kdo pohvalil z vplivom, je dejal: "Dobro, zato, ker ste vi Mr. Rojc, boste plačali dvojno globo."

(Dalje prihodnjič.)

BOJ MED AVSTRIJO IN NEMČIJO
(Nadaljevanje s 1. strani.)
seveda noče niti Italija, ki je prihod Hitlerja v vlado pozdravila, ne pa njegovih manevrov za prilastitev Avstrije.
Nedavno je bil avstrijski kancelar Dollfuss spet povabljen v Rim, kjer sta z Mussolinijem napravila ekonomski dogovor, v katerega je pritegnjena, kot se glase poročila, tudi Madžarska. S to gesto misli Mussolini odvrniti Avstrijo in Ožarsko nemškemu vplivu in napraviti z njima skupno z Italijo eno ekonomsko enoto. Kako bo ta pakt deloval, je seveda še vprašanje.

Prihodno soboto na socialistični piknik
Chicago, Ill. — Socialistična stranka čikaškega okraja ima svoj piknik v soboto 2. septembra v Pilsen parku na W. 26. St., blok vzhodno od S. Kedzie Ave. Vstopnina 25c.

NOVE... nizke cene za gretje domov s plinom

Kurilnik upstavljen na vaš dom na naše stroške...
ravnotako odstranjen na naše stroške ako vam ne bo ugajal!
Noben drugo kurivo ni še dalo take ponudbe
VI NE INVESTIRATE NICESAR
Brez vsakih stroškov za vas vam upostavimo najmodernejši plinski kurilnik k vašemu furnazu ali kotlu. Če boste zadovoljni z njim, ostane. Ako ne—vi edino boste sodbni—ga odstranimo in upostavimo stari sistem—NA NAŠE STROŠKE.

KER je cena plinu od 1. 1930-31 znižana na polovico, je kurjenje s plinom na mestu. Udobnost, prijetna in luksuriозна toplota je zdaj dosegljiva za večino ljudi.

Plin opravlja vse delo
Vsa drva, ki jih rabite obstoje v eni vžgalici... trdo delo noč in dan z nalaganjem premoga in odstranjevanjem pepela, čiščenjem stanovanja koncem tedna ter obrabljanje in popraviljanje pohištva je odstranjeno.
Sporočite nam, da želimo plinski kurilnik, in instalirali ga bomo v štirih ali petih urah.

House Heating Division

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
Public Service Company of Northern Illinois
Western United Gas and Electric Company

Ta ponudba velja tudi za kraje, v katerih oddajata plin
Public Service Company of Northern Illinois
Western United Gas and Electric Company

MRS. FRANCES TACHAR PREZENTIRA

"TRIGLAVSKE STRMINE"

Prvi slovenski film iz stare domovine

Mična ljubezenska zgodba iz slovenskih planin z nepozabno krasnimi prizori

DVE URI IN POL NEPREKOSLJIVEGA DUŠEVNEGA UŽITKA

Ta film je delo poklicnih kinematografov in igralcev

LJUBLJANSKA KRITIKA SE JE DIVILA NJEGOVIM KRASOTAM!

Dalje: Slike iz škoške Loke, Kranja, Ljubljane, Novega mesta, narodne noše, Amerikanci v Ljubljani.

v soboto, 9. septembra ob 8. uri zvečer | **Vstopnina 35c**
v Slov. Del. Domu, 437 S. Li vernois Ave., Detroit

Po predstavi ples in prosta zabava v spodnjih prostorih.

Na sporedu so igre, tekme, govori, petje in plesna zabava. Igral bo orkester "Verdi" pod vodstvom Testa Bellandija. Govorniki bodo Powers Hapgood, Joseph Martinek, Roy Burt, profesor G. Bertelli in ako se mu bo mogoče udeležiti, James H. Maurer. Piknik se prične ob 4. pop. in traja do polnoči. V slučaju slabega vremena se bo vsa prireditev vršila v velikem paviljonu v istem parku. Prostora v paviljonu je za nad 3 tisoč ljudi.

Razno iz Bridgeporta, O.
Klub št. 11 priredi piknik v nedeljo 3. sept. na stop 16, Barton Line, blizu državne ceste in električne železnice pri Bridgeportu, O. V slučaju slabega vremena se prireditev vrši istotam dan pozneje (Labor Day). Upam pa, da nam bodo vremenski bogovi naklonjeni in da se bo piknik vršil v nedeljo 3. sept., kakor določeno. Na ta način bodo imeli zunanji udeleženci na razpolago dva dni, da nas obiščejo. Ta pikniški prostor je zelo pripraven in klub mu je oskrbel tudi električno razsvetljavo.

Naj se plin sam prodaja
Skozi devet mesecev mrzle sezone se v prvem letu v povprečnem domu plača le \$3 mesečne najemnine; plačate jo zaeno z ostalim računom za plin. Ako kurilnik odstranite, preneha takoj tudi najemnina zanj. Če ga obdržite se najemnina odračuna h kupni ceni. Drzna potudba, kaj? Gotovo. Ali zapomnite si, da ima plin kvaliteto, ki jo ne najdete v nobenem drugem kurivu. Mala cevka napeljana v vašo peč, bo ohranila vaš dom, dvorišče in celo okolico čisto ter zdravo.

Izpolnite kupon sedaj. Ne odlašajte

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
Public Service Company of Northern Illinois
Western United Gas and Electric Company

Prosim, pošljite mi informacije glede gretja mojega doma s plinom.

Ime .....
Naslov .....
Mesto ..... Tel. št. ....

ter pod (dance floor), na katerem se bodo lahko vrteli stari in mladi ob zvokih finega orkestra. Klub vabi rojake tu in v sosednjih naselbinah. Obiščite nas! Postrežba bo prvovrstna.

Louis Bezrosha, član kluba št. 11, je kandidat za mestnega odbornika. Naša dolžnost je, da agitarimo za njegovo izvolitev. V slučaju zmage bo zastopal le koristi ljudstva in za svoje delo bo odgovoren soc. stranki.

V nedeljo 10. sept. ob 7:30 zvečer se vrši seja okrožne organizacije za Belmont County v naši društveni dvorani. Člani in odborniki našega kluba naj se gotovo udeležijo. Seja bo zelo važna, ker se bližajo volitvam. Tudi somišljeniki so dobrodošli.

Čitali smo, da so na polju trdega premoga ustanovili unijo proti U. M. W., toda radikalcev, pravijo, da ne sprejemajo. Vodi jo ljudje, ki so imeli spore z U. M. W., med njimi Rinaldo Capelini, nekdanji komunist, progresivac itd. Nedavno so ga aretirali in ga obtožili, da razpečava ponarejen denar. Meni se zdi, da je za rudarje najpametnejše, če se držijo svoje stare, v bojih preizkušene unije in v nji poostijo, kar je kvarnega in gnilega. Ne sledite ljudem, ki skačejo semintja in v sled svojih ambicij ustanavljajo svoje organizacije.

Čitali smo tudi priporočilo, da naj Proletarec spremeni ime. Iz večletnih izkušenj agitatorjev je znano, da bi mu sprememba imena ne pridobila novih naročnikov. Kdor ima sedaj izgovor radi imena, bo potem poiskal za izbegavanje kaj drugega, npr., izgovarjal se bi na vsebino ali na kaj podobnega.

Agitacija bo pomagala. Zavedati se moramo, da new deal ne bo odrešil ljudstva, ne odpravil brezposelnosti. Tisto je treba razširiti socialistični taktik in delavce pa organizirati. Somišljeniki v tej okolici, vabimo vas v socialistični klub št. 11, ki obdržava seje vsako tretjo nedeljo v mesecu dopoldne v društveni dvorani. — Poročevalce.

Konferenca Prosvetne matice in JSZ v vzhodnem Ohio

Klubom JSZ in društvom Prosvetne matice v vzhodnem Ohio naznanjamo, da se vrši prihodnja konferenca v nedeljo 24. septembra ob 10. dopoldne pri našem pionirju v delavskem gibanju sodruhu Nacetu Ziembergerju v naselbinu Piney Fork.

Izvolite čimveč zastopnikov za to važno zborovanje. Razmotrivajte na sejah klubov o dnevnih problemih, o Rooseveltovi niri itd., kajti le na ta način bo čimveč delavcev spoznalo, da new deal ne bo, če bodo čakali, da ga jim sedanji prezident izvojuje. Na konferenci 24. sept. pa se bomo pogovorili skupno o taktiki, ki je potrebna v teh časih. Zato naj ne bo kluba, ki ne bi poslal zastopnike na to važno zborovanje.

Ob tej priloiki bo Nace Ziemberger obhajal tudi svoj 65. rojstni dan in 40 let dela v socialističnem gibanju. Koliko takih pionirjev in krepkih značajev pa ima naš narod? Zelo redki so. Zato pridite na ta zbor tudi drugi sodruzi in somišljeniki, kajti velike udeležbe bo s. Ziemberger najbolj vesel. Tudi klubi, ki so pasivni, naj bodo zastopani. Pokažimo našemu pionirju, da je gibanje, v katerem je "oliko deloval, zdravo in močno in bo šlo svoja pota dalje do cilja—v socialistični red.

Odbor Konference.

Jankovič poziva v boj
Cleveland, O. — V Proletarcu s dne 17. avgusta sem videl nekako grožnjo ali pretnjo. Upravnik Pogorelec mi žuga, da me miali prekositi v naročninah. Ej, Charley, pa ne bo tako lahko, ha-ha-ha. Res si velika zverina, a za enkrat se te prav nič ne bojim. Le pripravi se, pa se bova spoprijela, da bo kar škripalo. Charley, moje kanse so že pripravljene. In če se ne motim, bo grmelo kot pred vrdunom ali pa v rusko-japonski vojni pred Port Arturjem. Boj bo do skrajnih mej. Veš, jaz ne verjamem v poraz. Ako pa slučajno padem, bo ta poraz časten.

Počutim se močnega, zato ne pozivam v boj samo Charleyja, ampak vse stare, agilne korenine. Najbolj na piki so mi Jacob Rošič, Rak (pa ne tisti, ki je pod kamnom v vodi) Tone Zornik (Hermelin), Janko Zornik (Detroit), J. Pohar, Frank Martinjak, neustrašeni Joseph Vidmar, farmer Krulc v Willardu, in pa sodni porotniki Tone Šular, Terčelj, Podboj, Franca Zakovšek, Fr. Barbič, ki si nabira za boj novih moči, dalje Tancek, Kosir, Dobrovolc, ki je res dobrovolje in drugi, ki se amatirajo, da so sposobni za bojne vrste. Pa bomo videli, kako bo izgledal izkaz poslanih naročnin.

In Clevelandčanje—ti so pa bolj kottihova voda. Mogoče ba ta tih voda še celo bolj uspešna, kakor pa naša deroča reka.

Tudi tiste zavedne sodruge, ki jih tu nisem navedel z imeni, naj posebej v boj. Nabrusimo si bridke sablje razuma in svinčnike, pa začnimo z naskakovanjem.

Gre se, kot vidite, zaradi Proletarca. Če stopimo v akcijo z bojevnostjo, bodo zmage na vseh straneh in vse v korist našega glasila.

Anton Jankovič.

Volitve in drugo

Cleveland, O. — V našem mestu je živahen boj za nominacije pri občinskih volitvah. Pozornost je obrnjena na tekmo med županskimi kandidati. Ko to pišem, je priglasišen pet, in sicer komunist Ford, socialist Wheelock, republikanec Davis in demokrat Miller, kandidat mašine, ter demokrat Sweeney, ki je v opoziciji proti Millerjevi mašini. Kot izgleda sedaj, ima Sweeney priliko priti v ospredje. Tista dva kandidata, ki dobita pri primarnih volitvah največ glasov, greste potem na končne volitve. Možno je, da bosta bva demokrata. Sedanji župan Miller se je mrogim zameril, ker je v zadnji kampanji obljuboval vsekršnem službe, po izvolitvi pa ni mogel vsem ustreči.

Zadnje čase je agitacija za delavske unije jako živahna. Nič več se ne opaža med delavci tistega strahu pred delodajalci, kakor nekoč. Upamo, da bo to vstopanje v unije imelo za delavce najboljše posledice, četudi se podjetniki na vse kriplje zvišajo, da bi ohranili v tovarnah staro razmerje. Določba v NRA, ki pravi, da se delavcev radi pripadnosti v unijo ne sme odslavljanj, in da so jim kolektivna pogajanja dovoljena, so kompanjam v bojih proti delavcem vseeno precejšnja ovira.

Med Slovenci in Hrvati v Clevelandu pa je največji problem "bančna situacija". Po moratoriju je namreč slovenska North American banka ostala zaprta, in tako so vlogi rojakov v obeh slovenskih denarnih zavodih ostale zamrznjene. Valed izgube trdo prisuženih dolarjev so ljudje zelo razburjeni.

Anton Jankovič, "večni popotnik".

YSI NA IZLET

Milwaukee, Wis. — Kakor je bilo že poročano, priredita kluba št. 37 in 180 JSZ izlet na Army Jezero v nedeljo 3. septembra. Vsi izletniki naj bodo točno ob 8:30 predpoldan pred S. S. Turn dvorano, od koder se skupno odpeljamo proti West Allisu, kjer se združimo z westalskimi izletniki, ki se bodo zbirali pred Kraljevo dvorano. Za tiste, ki nimajo avtomobilov, bo na razpolago tovrni avto. Lastniki avtomobilov si naj preskrbijo pri sodruhu Puncerju ali pa pri Poličniku posebne tikete k jezera, s katerimi se plača za vsak avtomobil samo 25 centov vstopnine.

Jestvine prinesite s seboj, pijačo pa preskrbi odbor. Sodrugi, sodruginje in somišljeniki agitarajte pridno za ta izlet, da dosežemo čimvečji uspeh in tako tudi pomoč našemu "Proletarcu". — F. N.

Illinoiski kongres in bodočnost
Konvencija illinoiske sekcije Kontinentalnega kongresa, ki se je vršila v Springfieldu dne 22. in 23. julija, ni pustila za seboj razočaranja. Ker je bila sklicana nagloma in ni bilo dosti časa za agitacijo v delavskih in farmerskih organizacijah, je marsikateri stranik funkcionar dvomil v njen uspeh.

Bojazen je bila, da se bodo pozivu odzvali večinoma le socialistični klubi, druge delavske organizacije, predvsem strokovne, pa ga bodo ignorirale. "Okupirali bomo sami sebe, slično kot se to dogaja na komunističnih konvencijah," je bil komentar marsikaterega sodruga. Ker v stranki ne prevladuje ta sentiment oziroma ga ni, se konvencije ni udeležilo več sodrugov, ki so bili izvoljeni za delegata.

Izmed 456 delegatov so jih strokovne unije imele 133 — največjo grupo, organizacije brezposelnih 101, delavske politične stranke 98, podpornice, združene in prosvetne skupine 77, mladinske 38 in farmerji 9. Sklicatelj kongresa, sodrug Waltmire, je prišel v dotiko le z eno farmersko organizacijo, kar pojasnjuje, zakaj niso bili farmerji številneje zastopani. Izmed unij so imeli največjo reprezentacijo progresivni rudarji, 13 komunističnih delegatov je bilo odklonjenih, okrog tucat, ki so zastopali nekomunistične organizacije, pa je bilo na konvenciji.

Program državnega kongresa, ki je postal stalna organizacija, je socialistični. Razlikuje se le v sestavi. Pri sprejemanju posameznih delov programa ni bilo dosti debate, ker prvič ni bilo časa (konvencija je trajala le dan in pol) in drugič ni bilo proti predloženemu materialu opozicije. Križa je dober učitelj za marsikoga.

Eksekutiva nove organizacije šteje 21 članov, med kate-

rimi je tudi sodrug Joe Brincar iz Springfielda kot zastopnik SNPJ. Društva te jednote so imela okrog 15 delegatov. V eksekutivi so zastopane vse organizacije oziroma skupine, ki so imele zastopstvo na konvenciji. Rudarji imajo dva člana v eksekutivi, druge skupine, vključno s socialistično stranko, po enega.

Konvencija se je mnogo pečala z razmerami v rudarski industriji. Vzrok temu je popolno kratenje civilnih pravic članom in simpatičarjem progres, rudar. Odsek konvencije je skušal dobiti avdienco pri guvernerju, kar pa ni uspelo, ker "ga ni (bilo) doma". V resnici je bil, ampak se je konvencije zbal. Kongres se je v tej zadevi obrnil na predsednika Roosevelta in ga urgiral, naj intervenira v rudarskem boju, vzpostavi civilne svobodščine in odstavi guvernerja ter druge vladne funkcionarje, ki so odgovorni za teror v rudarskih okoliših.

Ali ima državni kongres bodočnost kot centrala delavskih organizacij v Illinoisu? To bo pokazala bodočnost. Razvidno pa je bilo že na tej konvenciji, da bo njegova najvažnejša funkcija na političnem polju. Ko je bila predložena resolucija, ki eksekutivi nalaga, naj študira vprašanje neodvisne politične akcije odnosno formiranje farmerske delavske stranke, je bil splošen sentiment, da je to najvažnejša naloga kongresa. Delegat McWeigh, ki je zastopal unijo laticarjev, je rekel, da bo na prihodnjem zboru brezobzirno nastopil proti eksekutivi, če zanemari to vprašanje in ne goji sentimenta za ustanovitev nove delavske stranke.

Važen element v tem gibanju so tudi organizirani brezposelni, ki so na konvenciji ustanovili državno federacijo in jo prikllopili državnemu kongresu. V imenu njih skupine je Karl Borders povedal konvenciji, "da se bodo zgodile velike reči". Vodstvo je bilo v socialističnih rokah in kongres socialistično usmerjen.

Ako ste prejeli opomin, da vam je naročina potekla, vas prosimo, da jo čim prej obnovite.

Dr. ANDREW FURLAN
DENTIST
Phone: Canal 9694
1858 W. CERMAR RD.
CHICAGO, ILL.
Office hours:
9-12 A. M. 1-5 and 6-8 P. M.
Thursday, Friday and Saturday all day and evenings.
Waukegan office at
424-10th St., Tel. Ontario 7213
Monday, Tuesday and Wed. till noon. Sun. by appointment only

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT
3724 W. 26th Street
1:30-3:30-6:30-8:30 Daily
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. Cermak Rd.
4:30-6:00 p. m. daily.
Tel. Canal 9695.
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5700

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT
3724 W. 26th Street
1:30-3:30-6:30-8:30 Daily
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. Cermak Rd.
4:30-6:00 p. m. daily.
Tel. Canal 9695.
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5700

printíng
by
ATLANTIC Print & Paper Co.
2856-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 3012

Nauk, ki ga daje delavstvu Nemčija
Chicago, Ill. — O dogodkih v Nemčiji se po vsem svetu veliko razpravlja. Zmaga Hitlerja je presenetila milijone onih, ki so domnevali, da je v Nemčiji mednarodno orientirano delavsko gibanje nepremagljivo. Naravno, da služijo ti pojavi za predmet razpravam posebno v delavskih organizacijah. Socialistična internacionala je imela radi nove situacije izreden mednarodni kongres. Delavski in kapitalistični tisk razpravlja o zgodovinskem pomenu fašističnega pohoda.

Tudi v klubu št. 1 je bila diskusija o tem dva večera. Nadaljevala se bo ponovno na prihodnji seji. Na predprošli seji je otvoril razpravo z referatom Joško Owen. Na prošli se govorili razni sodruzi. To čisti pojme in pomaga vsem, da se v situaciji boljše poglabe in da dobe potrebni upogled. Na prihodnji seji bo otvoril razpravo Frank Zaitz, potem sledi spet splošna diskusija o predmetu.

P. O.

"Slamnikarice" v Chicagu zastavkale

V Chicagu je zastavkalo 4,500 delavcev in delavk, ki izdelujejo ženske klobuke. V tej obrti je okrog 500 Slovencev in Slovenk, ki so v uniji in večinoma aktivni v piketiranju. Pogoji stavkarjev so, priznanje unije, ne več kot 40 ur dela v tednu in plača, ki bo zadostna za dostojno preživljanje.

Unija apelira na vse stavkarje, da prihajajo redno v piketne vrste, kajti edino na ta način ostane fronta unije močna in kompanjam bo v stanju preprečiti poskuse za obnovitev obrata s skebi. — Angela Zaitz.

Kompanijske unije

Več korporacij pridno ustanavlja svoje "kompanijske unije", da bi prehiteli A. F. L. Tudi Western Electric v Chicagu je ustanovila organizacijo delavcev, da se bodo lahko z njo "kolektivno" pogajali.

Prispejajte k SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI.

Narodite si dnevnik

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00.

Ustanovljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILL.

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V CLEVELANDU.
Seje kluba št. 27 JSZ se bodo vsak prvi petek v mesecu ob 7:30 zvečer. Ženska odnaka prvi torek ob 8. zvečer. Mladinski angleški odsek vsak petek izven prvega ob 8. zvečer, vse v klubovih prostorih v S. N. D. Sodrugi in sodrugice, agitarite in pridobivajte novih članov. Slučajno klubu ter novih naročnikov Proletarcu. V organizaciji in izobraževanju naša moč.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2609 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1382.
Prisita in okusna domača jedila. Cene zmerno. Postrežba točna.

SUNSHINE — FRESH AIR AND GOOD PURE MILK
Balance Your Daily Diet With
WENCEL'S DAIRY PRODUCTS
GOOD PURE MILK
IT PROTECTS YOUR HEALTH
2380-82 BLUE ISLAND AVE. — Phone Roosevelt 3673

Park View Wet Wash Laundry Co.
FRANK GRILL, preds.
PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU.
Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Ciceru in Berwynu in dovažajo čistega na dom.
TOČNA POSTREŽBA. DELO JAMČENO.
Telefoni: Canal 7172-7173.
1727-1731 W. 21st ST. CHICAGO, ILL.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI
NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.
Mi stham v Slovenskem, Hrvatskem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angliji in v Nemčiji. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

We Sign The Pledge

America is making a covenant with Franklin D. Roosevelt to do certain things: Employers of labor will work their workers a limited number of hours and pay a minimum wage; children will not be worked at all until after they have reached the age of 16 years; the general public will bestow its patronage only upon those manufacturers and merchants who agree to meet the terms laid down by Mr. Roosevelt.

Whether the plan will head us out of the valley of depression to the broad and lofty plateau of prosperity remains to be seen. However, certain factors have already developed to make us believe that the thing will be a flop.

The basic industries, notably steel and autos, have plainly indicated that they intend to continue operations for the benefit of owners and stockholders and not for the welfare of workers.

With the past performances of the steel trust in mind, there can be very little doubt that everything possible will be done to evade giving workers a larger share of the wealth they create. It is scarcely a risk to predict that the administration will find it necessary to protest repeatedly against the action of the big manufacturers as time goes on.

Nor can the smaller profiteers be expected to cheerfully surrender any portion of their profits—if any—in order that their workers may have more money to spend. Already there are rumors of speed-ups to make workers produce as much for the \$14 weekly minimum as they would have produced in a longer working week for the same amount of money under "rugged individualism".

And as for the workers, it is expecting rather much of them to believe that they will refuse the lower prices made possible by sweatshop labor to carry their insufficient wages to merchants who handle only "fair" products at higher prices.

It is possible, of course, that Franklin D. has taken account of the difficulties which stand in the way of success for his blanket code. It may also come to pass that the administration is prepared to use the iron fist to force all elements into line.

However, if force is found necessary, that will be a sign that the administration's plans have failed and that all semblances of individual freedom have disappeared. America is not far from Fascism right now, and it is quite possible that the next few months may see willing co-operation displaced by barefaced dictatorship.

For the present, however, America has signed the pledge, and the blue eagle screams—much as the grand old bird of freedom screamed during those

bunkful days when workers were conscripted for democracy and profiteers were grabbing everything in sight.
—Reading Labor Advocate.

Minimum

While considering the \$12 and \$14 wage scales that are being advocated in some industrial codes, it is worth noting that Prof. Paul H. Nystrom of Columbia University in his book Economics of Consumption, has made a study to determine the amount necessary to buy a decent living for a worker's family of five in 1929. An adjustment of Prof. Nystrom's data with living costs of December, 1932, fixes \$31 a week as the minimum necessary to support a family of five in health and efficiency.
—Cleveland Citizen.

True Enough

"This deaf man was brought up for trial and the judge let him off."
"Why?"
"Well, the law says that you can't convict a man without a hearing."

The International Congress

The International Socialist congress convenes at Paris in a very critical time.

The triumph of Hitlerism in Germany is a throw-back to barbarism. It happened because of the unspeakable dumbness of France in her treatment of Germany in connection with reparations. France came down off her high horse after many years, but it was too late to stem the tide of crass nationalism in Germany. The German Socialists had tried to be reasonable—more than reasonable—in order to keep the peace and preserve the republic. They had to take the brunt punishment for France's dumbness, and the peace of Europe is endangered by that same dumbness, since it has resulted in the rise of Hitler.

There are those who think the German Socialists should have resorted to arms.

The set-up was against them. They were realistic and had access to arms, but the wave of nationalistic craziness was so strong that they were much outnumbered. It would only have been hopeless slaughter.

Their original mistake lay in taking over the mangled remains of the kaiser's dynasty, at the close of the war. It would have been better for them to have refused to try to bring order out of that chaos, and to have left that task to those who brought the chaos on, and bided their time.

Or, in any event, they should have refused to sign the Versailles treaty. They could have announced their willingness to repair the damage done in French and Belgian territory, but they should have completely refused to sign any such curdthroat treaty as that of Versailles. If they had defied the allies on that point, and told them to do their worst, the worst could not have been any worse than what has now happened.

The Paris congress of the Labor and Socialist International is concerning itself chiefly with the struggle against Fascism.

Naturally the Socialists have no intention of lying down in the face of the disasters which have overtaken them in Italy and Germany, with the ascendancy of Mussolini and Hitler. In both countries, Socialist activity continues, in an underground manner. How to carry on the struggle more effectively will engage the attention of the congress. The regimes of Mussolini and Hitler are doomed; but how soon they will go to pot is another question.

The Socialists of the whole world are deeply interested in the proceedings of the congress. Their thoughts and their greetings go to the delegates, with the fervent wish that their deliberations will aid materially in preserving the peace of the world and hastening the downfall of barbarism and the triumph of Socialism.

As always, Socialism is the hope of the world.—The Milwaukee Leader.

Municipal Victory May Be No Help

By NORMAN THOMAS.

In many cities municipal politics are seething. Under our constitution and laws, cities are woefully handicapped in facing the social problem of depression. Many of them drift toward bankruptcy, partly because of their own fault and partly because of external circumstances. Under these conditions I should like to emphasize the warning the N. E. C. of the Socialist Party has already issued. We do not want to see Socialism—especially immature Socialist locals—becoming receivers in bankruptcy for broken-down cities. It is not up to us to furnish police protection and officers of eviction.

If we can elect a mayor with a disciplined party behind it and a well thought out program, there is something to be said for it, but I am sorry for some of our mayors. A snap election of a mayor is likely to do us more harm than good. What we want is to get representatives in legislative bodies where we can agitate for necessary change in laws. The problems of Socialism are primarily national and international. It is a change of system that we want and that will require national and state rather than city action.

In good times, experience in municipalities is worth having. In bad times it is a more dubious gain to Socialists. This problem must be very carefully considered by our party from New York City down to the smallest hamlet. Do I need to add that in saying this by no means do I want our party not to participate in civic affairs and to work out a program which it can commend in municipalities which have so much to do with the well being of the workers.

Spanish Socialists Gain

A report submitted to the Labor and Socialist International shows that the Spanish Socialist Party trebled its membership within twenty months after the revolution of April, 1931, reaching a numerical strength of 73,857 by the close of 1932, which further increased to 81,777 by June 30th of this year. As the population of Spain is about twenty-three million, our party in the United States would have to have 480,000 dues-paying members to be relatively as strong as its sister party in this youngest of republics.

Music

By William Allen Ward.

The hammers beating on Steel girders sing paeons to Progress as the mighty skyscraper Comes into being.

The whir of the motor in The airplane soaring above chants A song of victory to the intellect Of man.

Not "Just Another Panic"

A reader wants to know if we think this is "just another panic". He says, "Dammit, I lose patience whenever you seem to concede that it is just another panic."

He seems to be about to lose his religion as well as his patience so we hereby sprint to his rescue by telling him that we do not believe it is "just another panic", although we could have answered the question by saying "yes and no". That would sound too much like the editorials in the capitalist press, where the yes-and-no type is very often used. Yet there would be some reason to answer yes-and-no to this question.

The panic, or depression, comes in the regular line of periodic breakdowns of the capitalist system. Naturally some of the elements leading up to it were different from the elements leading up to the other depressions but the basic cause was the same—the great discrepancy between production and purchasing power, due to the nature of the capitalist system. That's the "yes" part of the answer as to whether it is "just another panic". It was a normal breakdown.

The "no" part of the answer comes in when you consider whether or not this is capitalism's last breakdown. We surmise that our chief sin, in the eyes of our valued reader with the piquant methods of expressing himself, lies in the fact that we have followed the custom and called it a "depression". A depression is a low place with one slope going down and another slope going up. He thinks if we use the word "depression" we concede that the present social engulfment will be recovered from, as other depressions have been in the past.

Well, in one way or another we do think it will be recovered from. If there should be no recovery under capitalism, there will be recovery under Socialism. Society is not going to stay in the present abyss. Therefore, no matter whether it crawls upward temporarily under capitalism or emerges

permanently under Socialism, the word "depression" is not so bad. We admit, however, that the origin of its use in this panic was not so good. The pollyannas set the pace by using it for the purpose of making people believe that the difficulty was a slight one, nothing so terrible as a panic. But the people have discovered good and plenty, by experience, that a panic is just as bad when it is called a depression as it is when it is called a maelstrom or a holocaust.

It is our opinion that capitalism is nearing its end.

There has been a moderate upturn from the depths of the depression. This upturn began before Roosevelt was inaugurated. It was interrupted by the bank crisis, then it went slowly upward again. The Roosevelt policies did not get under way until about the first of July. Up to that time it is doubtful if anything he did contributed much to the upturn; it pro-

bably was due anyhow. But since then the vigorous pushing of the recovery program has accelerated the revival. On account of the recovery program it probably will go farther upward than it would otherwise have done, or it may last longer.

The whole thing reminds you of the pulmotor. Capitalism is desperately trying to save itself. This boom is not a healthy one. Unless Roosevelt changes his policies so as to squeeze out the discrepancy between production and purchasing power, it will be followed by a terrific smash—and that will be the definite close of the capitalist era. If he changes his policies so as to squeeze out the discrepancy between production and purchasing power, that, too, will be the definite end of the capitalist era, for he cannot do it without coming over to Socialism.—The Milwaukee Leader.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

Tactics of the German Socialists and the rise of Hitler and Fascism came in for its share of discussion at the meeting of Socialist Club No. 1 JSF last Friday night. The discussion was very lively and to me, very interesting. It put a little pep into the audience and made them sit up and take in every word of it. The policies and pursuits of the German Social Democrats were severely criticized. At the same time we heard of their abnormal times, pressures and burdens. Some are of the opinion that it is best not to join coalition governments with other liberal parties but to strike out alone and gain everything or nothing. They forget that Germany and the Germans were completely trampled and crushed by the war and the war treaties and reparations. In such cases it is not the duty of Socialists to go out and rehabilitate and rebuild the country? And if they don't have a majority in parliament can they expropriate the lords, dukes, princes and junkers? These are vital questions which can only be answered in attempts or failures. We are not thru with this subject because it is an important one. Another meeting of our club will deal with it and comrade Zaitz will prepare some new facts and data.

The question was raised, can Socialists gain control thru political efforts in a democracy? Most of us have that vision before us. We are working towards that aim. Perhaps we may not succeed on every attempt. Often as not, we are defeated but the battle and the struggle goes on because we have hopes that sooner or later the people can become educated enough to want a Socialist government and Socialism. If that is not so, what other aim or purpose have we with our present tactics and philosophy?

Now, there was one more angle that came in for its share of criticism, the actions of the Communists in the face of the onrushing cyclone in Germany. Everybody agrees that the Socialists and Communists should work together. Not a soul dares deny that the separation of these two parties is a sad case for the workers. Try as we might, forgive and forget as we may, the much desired "united front" can never become a reality as long as the Communists carry on their present insincere and disruptionist tactics. As often as we have tried to form unity of action and purpose for unemployed demonstrations, against relief cuts, against war or whatever else it might have been we have always found the Communists anxiously inviting the Socialists and when the Socialists responded they would unleash a volley of lies and verbiage, that wasn't fit for gutter rats. It's the old Communist trick to get us in and then cause as much commotion and disruption as possible for, they thrive in disruptive conditions.

As I entered last Friday night's Socialist club meeting I was accosted by an elderly man who inquired about our meeting. When he was told that it was a Socialist meeting he remarked "I have something for the Socialists". He unfolded a newspaper in which he had wrapped about 100 printed handbills attacking the Socialist Party for their withdrawal

from the U. S. Congress Against War and appealing to the branches to discard their officials and join a genuine united front. Needless to say, this handbill was full of lies, the kind only Communists are able to manufacture. I wish to bring out our sad experiences with the Communists in order to justify any statements made about their activities in Germany. What they do here they do there. They are dishonest in purpose, they lie and break agreements and what is worse, they are insincere. Any united front with them is therefore, an impossibility.

A fairly well attended street corner meeting was held at 26th St. and Millard Ave., last Thursday night. Another will be held this Thursday night. Roy Stroud and this writer were the speakers, John Rak was chairman. We can make our corner meetings more effective if more of our comrades attend.

The Cook County Socialist Party needs money badly. Some of the badly needed money can be raised at the annual picnic this coming Saturday, September 2. It's up to us to fill Pilsen Park with a mass of humans and serve them with the many good things now being prepared by the committee. Many of the features originally scheduled for the picnic of July 2, but which were rained out, will be presented Saturday. A well known Bohemian comrade from Cleveland will be the principal speaker.

We are very happy to note that the American delegates to the International Socialist Congress in Paris made favorable impressions and took a clear and open stand on the pressing topics of the day.

Two in One Reason

Enid—Would you believe it!! I asked John whether he would rather have me or a million dollars—and he said he'd rather have the million dollars.

Edna—Well, darling, he knew that if he had the money he'd be sure of getting you as well.

Fatherly Interest

"Dad," said Johnnie one night after school, "my teacher takes a great interest in you."

"How do you know?" asked the father.

"Today she told me six times to sit down and behave myself, and then she said she wondered what kind of a father I had."

N.I.R.A. AND THE Workers

The first pamphlet on the Act from a working class viewpoint.

SEND 10c FOR A COPY

Socialist Party of America

549 RANDOLPH ST. CHICAGO, ILL.

OUR DOINGS HERE AND THERE

Anton Jankovich of Cleveland in his article this week challenges all the sub-diggers of Proletarec to secure the most subscriptions. He is determined to stay on top of each report published but Charles Pogorelec is already hustling about to capture first place. We hope others will accept Jankovich's challenge and do what they can to solicit renewals and get new readers so as to enable us to again publish Proletarec on 8 pages.

A new member was accepted at the meeting of branch No. 1 JSF last Friday night. A fairly good attendance was present and a number of comrades participated in the discussion, giving their views on the tactics and faults of the Social Democrats in Germany. As a number of comrades wanted to talk and because the hour was late, it was decided to continue this discussion at our next meeting.

Comrade Joseph Martinek from Cleveland will be one of the principal speakers at the Cook County Socialist Party Picnic this Saturday held at Pilsen Park. Others that will talk are Powers Haggood, Roy Burt and Giuseppe Bartelli. The Bohemian gymnastic group will give a drill exhibition and singing by several vocal choruses is also scheduled for the afternoon and evening program. Ball games and races will be held for the children. In the evening there will be a dance with music furnished by a good orchestra. The gates will open at 4 P. M., and we urge all comrades and our sympathizers to spend the afternoon and evening of Saturday, September 2, at Pilsen Park, one block east of Kedzie on 26th St. Admission is only 25c.

A letter from Avella, Pa., informs us that comrade Louis Mlekush, secretary of branch No. 225, has had his leg broken recently. He works

in a coal mine where this accident happened and we wish him a speedy recovery. His wife is now acting as temporary secretary of the branch.

In Bridgeport, Ohio, branch No. 11 JSF will hold a picnic on Sunday, September 3. It will be held on Stop 16 Barton Line near the State Highway. The committee has arranged for a dance platform and good music for out-door dancing. Refreshments and entertainment will be plentiful. In case of bad weather this affair will be held on Monday, September 4, at the same place.

It has been some time now since we have last heard from our young comrades in Detroit. Surely the NRA has not put them all to work so as to keep them from letting us know of their activities. In the meantime we have learned from another source that our young comrades will debate on the N. I. R. A. soon. We hope they will have a good attendance and a fine discussion.

On Sunday, September 17, the readers and friends of Proletarec in Chicago will hold an outing at Kegel's Grove in Willow Springs. The committee in charge promise an enjoyable afternoon to all that attend. There will be dancing, balling games, horseshoe pitching contests and other interesting events. Admission will be free.

A conference of JSF branches and fraternal lodges affiliated with the Educational Bureau JSF of Eastern Ohio will be held on Sunday, September 24, in Piney Fork. On this same day it is being planned to honor comrade Nace Ziemberger upon his 40 years of active work in the Socialist movement. It is important that all branches and lodges in this district send representatives to this meeting because of vital problems that need to be discussed.

John Rak.

BETTER NOT LET IT HAPPEN AGAIN

